

35217

**POSELSTWO POLSKIE
w WIEDNIU.
ATTACHE WOJSKOWY.**

Poufne!

R a p o r t Nr. 9.

Wiedeń, dn. 30/IV. 1920r.

4wocharhamy

**BIURO GŁÓWNE WYSTAWY POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSAWA.**

L. Dz. 35217 dnia 31/7 1920 r.

A U S T R J A.

S p r a w y w o j s k o w e.

Jak to w moim raporcie Nr. 7 zgłosiłem, parlament austriacki zatwierdził nową ustawę wojskową i dziś podaje dalsze jej szczegóły.

Na ogół powiedzieć można, że w nowej ustawie jest wiele punktów jak też i rozporządzeń, określonych tak niedokładnie, że można je sobie w wykonaniu stosownie do życzenia tłumaczyć. Nowa organizacja ograniczona jest warunkami układu pokojowego, jak też i samoistnym stanowiskiem poszczególnych krajów republiki austriackiej.

Siła armji nie może przekraczać liczby 30.000 ludzi. Kontyngent ten podzielono na poszczególne kraje austriackie w następujący sposób: Wiedeń 9000, Austria dolna 6500, Austria górna 4000, Austrii przyznane terena zachodnich Węgier 1500, Styryja 4000, Karyntja 1700, Salzburg 1000, Tyrol 1700, i Voralberg 600 ludzi. Klucz podziału kontyngentu ułożono na podstawie ilości mieszkańców mężczyzn danego kraju.

Bardzo ostro określone jest rozporządzenie nakazujące, że żołnierz służyć może jedynie w tym kraju, z którego się rekrutował. Skutek tego będzie, że pojedyncze formacje taktyczne nie będą wszędzie w jednakowej sile. I tak n.p. 1 brygada składać się będzie z 5 bataljonów podczas gdy inna może i 8 takich posiadać. Wielkość pułków także nie będzie jednakową.

Z poglądu wojskowo dyscyplinarnego nie odpowiednem jest rozporządzenie zaprowadzające dla armji dwie oddzielne

władz, a to Zarządzające władze wojskowe (Heeresverwaltungsstelle) podlegające cywilnym władzom autonomicznym danego kraju i komendy czysto wojskowe. Zakres działania zarządzających władz wojskowych mają być sprawy administracyjne zaś komend wojskowych wyszkolenie militarne. Ogólnie panuje tu jednak zapatrywanie, że współpraca obu tych władz doprowadzać będzie do nieporozumień, a to dlatego, że sądzą, że władze zarządzające wojskowe podlegając cywilnym władzom autonomicznym, będą pracować pod ich wpływem politycznym, a wtedy z natury rzeczy w wielu wypadkach w dysharmonii z komendantami czysto wojskowymi.

Jak to już doniosłem siła zbrojna Austrii składać się będzie z 6 brygad i dziś podaję ich dokładniejszy planowany podział

Pierwsza brygada Wiedeń, uzupełniająca się z Wiednia, Austrii dolnej i zachodnich Węgier o sile 8 bataljonów piechoty.

Druga brygada Wiedeń, uzupełniająca się tylko z Wiednia o sile 6 bataljonów piechoty.

Trzecia brygada uzupełniająca się z Austrii dolnej bez Wiednia o sile 6 bataljonów piechoty.

Czwarta brygada z Austrii górnej o sile 5 bataljonów piechoty.

Piąta brygada ze Styrii o sile 5 bataljonów piechoty

Szósta z Karyntji, Salzburga, Tyrolu i Voralbergu o sile 6 bataljonów piechoty.

Oprócz powyżej wyszczególnionych ilości piechoty posiadać będzie każda brygada po 1 szwadronie jazdy, 1 oddział artylerji i bataljone wojsk technicznych. Niektóre brygady posiadać będą jeszcze oddziały rowerzystów.

P i e c h o t a

obejmować będzie zatem 12 pułków i 4 samodzielne bataljony.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Przeważna ilość pułków piechoty posiadać będzie trzy, a kilka dwa bataljony, razem w całej armji 36 bataljonów.

Pułki uzupełniające się ze Styryji, Tyrolu, Karyntji i Voralbergu nosić będą nazwy strzelców alpejskich (Alpenjaeger).

W całej armji będzie 6 bataljonów rowerzystów i jakkolwiek uważają tu to wojsko za nie wiele warte na wypadek wojny, to utworzenie tych formacji tłumaczyć można obecnymi fatalnymi stosunkami komunikacyjnymi w Austrii i z tego powodu wynikłej konieczności stworzenia oddziałów, któreby można łatwo na wypadek potrzeby interwencji wojskowej przy rozruchach z jednego miejsca na drugie przesuwać.

J a z d a

składać się będzie z 6 szwadronów o nie wielkiej ilości jeźdźców. Użycie jej jako wojsko bojowe nie jest projektowane i głównem jej zadaniem będzie służba wywiadowcza i łączności. Pozatem może być jazda użyta do asysty przy rozruchach.

Jako następny powód stworzenia jazdy w armji austryjackiej jest ta okoliczność, że w ten sposób chcą utrzymać hodowlę koni w Państwie.

A r t y l e r j a

składać się będzie z „oddziałów” po 3 baterje polowe. Tylko w szóstej brygadzie będzie artylerja góraska.

Druga brygada Wiedeńska posiadać będzie oprócz tego jeszcze jeden samodzielny pułk artylerji, przeznaczony do obsługi dział fortecznych.

W o j s k a t e c h n i c z n e

6 bataljonów zorganizowanych do służby lądowej, jak też i wodnej.

Stosunek wojsk technicznych do całej armji jest nie bardzo proporcjonalny, bo jest ich stosunkowo za wiele. Powodem większej liczby jest zamiar używania ich przy ewentualnych klęskach elementarnych, jak pożarach i wylewach rzek.

Sposób w jaki nowa ustawa wojskowa przez austriacki parlament zatwierdzoną została nie daje pewności, że jej rozporządzenia dotrzymane zostaną i że ludność z ustawy zadowolona będzie. I tak już obecnie partja socjalistyczna ma zamiar nową armję partyjnie zorganizować i żywoły niesocjalistyczne bezwzględnie z armji wyeliminować, na co ludność prowincjonalna chce odpowiedzieć bejkotem ustawy wojskowej. Oprócz tego nawet i posłowie nie są z przepisami ustawy dokładnie obznajomieni, bo zatwierdzono ją bardzo szybko i nie czekając na komplet parlamentarny.-

Jak dotychczas skonstatować można, reorganizacja armji nie robi poważnych postępów, elementa porządniejsze, jak też i z poważniejszymi zapatrywaniami politycznymi nie zgłaszają się do armji, uważając takową jako organizację wojskowo nieodpowiednią. Zgłaszający się zaś są przeważnie ludźmi szukającymi łatwego stanowiska i zarobku bez wojskowych przekonań i jako tacy w komisjach werbujących, szczególnie na prowincjach bardzo niechętnie są widziani.

Sekretarz stanu urzędu wojskowego Dr. Deutsch zdaje sobie zupełnie sprawę z obecnego stadium tworzenia się armji i o ile słyszałem, ma on zamiar przedłożyć parlamentowi nowy projekt płacy oficera i żołnierza, w poważnej podwyżce, chcąc w ten sposób szanse zgłaszających się ochotników podnieść.

S y t u a c j a p o l i t y c z n a

Bezsilność obecnego austriackiego rządu okazuje się z każdym dniem coraz więcej. Żywoły socjalistyczne zyskują na przewadze i doprowadzają formalnie swojimi organizacjami

rad robotniczych i żołnierskich do terroru ludności, nie należącej do przychylnych im partji politycznych.

Jaskrawem świadectwem bezsilności obecnego rządu jest wypadek w Neunkirchen pod Wiedniem, gdzie robotnicy znieważyli czynnie Dyrektora jednej z tamt. fabryk, poddanego szwajcarskiego i przez długi czas nie mogli być pociągnięci do odpowiedzialności, ponieważ zandarmerja obawiała się aresztowania winnych, bojąc się mas robotniczych.

Dopiero kilkakrotnej interwencji Poselstwa szwajcarskiego udało się nakłonić rząd do bezwzględnego przeprowadzenia aresztowania, na co robotnicy wysłaną deputacją do Min. sprawiedliwości podali jako ultimatum, albo uwolnienie uwięzionych, albo strajk, który też w następstwie ogłosili.

Wogóle panuje tu obecnie era ciągłych strajków, które początkowo obejmowały sfery niższe robotnicze, a obecnie i przez sfery urzędnicze są praktykowane.

We wszystkich klasach ludności odczuwa się tu coraz więcej zniechęcenie i rozgoryczenie do panujących tu stosunków, a z tem i do obecnego rządu.

Sprawy finansowo gospodarcze są również wprost w opłakanym stanie; niepewność tut. waluty i obawa przed zarządzeniami, któreby miały sanację tejże przeprowadzić pogarszają również ogólną sytuację w Austrii i jej rządu.

Kanclerz państwa Dr. Renner stara się uzyskać pomoc gospodarczą od sąsiednich państw, by choć w ten sposób wzmocnić stanowisko swego rządu.

Skutków jego podróży tak do Pragi jak i obecnie do Rzymu dotychczas się tu nie odczuwa i naraziły go one jedynie partji chrześcijańsko socjalistycznej jak i mieszczańskiej, które nie zgadzają się z tego rodzaju podrózkami proszącymi, ale natomiast widzą uzdrowienie Austrii jedynie w silniejszym rządzie, któryby potrafił nieład w sferach robotniczych, a z tem i przemyśle tutejszym usunąć.

O ile słyshałem, to polityczny rezultat podróży Dra Rennera do Rzymu ma być uzyskanie dla Austrii zgody i poparcie rządu włoskiego w zamiarze przyłączenia się Austrii do Niemiec z równocześnie wyrażonem żądaniem Włochów, by Austrija odnośnie do Węgier zajęła politycznie przyjazne, a w przyszłości sprzymierzone stanowisko. >

Sprawy Austr. komunistyczne.

Tutejsze żywioły komunistyczne są w ścisłej styczności z tu bawiącymi delegatami sowieckiej Rosji i o ile słyshałem ma być Wiedeń obrany na siedzibę centralnego zarządu propagandy komunistycznej dla Europy. >

Pozar fabryki amunicyjnej w Hirtenberg, który prawie pewnie jako akcję tut. komunistów przeciw dostawie amunicji dla Polski do wojny przeciw Rosji uważać należy, wskazuje na łączność komunistów tych obu krajów.

W kołach robotniczych w Wr. Neustadt i okolicy słyshy się pogróżki, że każda fabryka, która będzie nadal dostawiać materiał wojenny do Polski, będzie wkrótce spalona. Fabrykan-ci zaczynają się dziś liczyć z temi pogróżkami i obawiają się oferować już wprost swe towary i widzą jedynie możność dalszych transakcji handlowych przez pośredników, by w ten sposób kraj, do którego eksportują nie musieć wyjawiać.-

K r ó t k i e w i a d o m o ś c i .

1). Kontrolna komisja dla spraw wojskowych w republice austriackiej objęła już urzędowanie i pracuje w gmachu Min. dla spraw morskich.

Zestawienie członków tej komisji, jak też i ich referatów przesyłam.

2). 26 tego miesiąca otrzymałem pocztą pogróżkę przesłaną mi przez tut. partję robotniczą „Obrona Wiedeń”, którą w odpisie zasylałam.

3). Rząd austriacki ma zamiar wysłać tu internowanych przewodzców ruchu bolszewickiego węgierskiego Bela Kun i tow. do sowieckiej Rosji i pertraktuje w tym celu z rządem włoskim jak też i^z rządem niemieckim i litewskim o wolny przejazd ich do Rosji.-

JUGOSŁAWIA.

Sprawy polityczne i wojskowe w państwie S. H. S.

Formacje lotnicze w Jugosławji pozostawiają bardzo wiele do życzenia, gdyż tak pod względem jakości, jak i ilości są na bardzo niskim poziomie. Brak im zawodowych i wyszkolonych pilotów, gdyż w całej armji jest ich zaledwie 16tu, i to przeważnie oficerów byłej armji austriackiej. Samoloty są także nie wiele warte, i formacje lotnicze nie posiadają dostatecznej ilości benzyny.

Inspektorem wojsk lotniczych ma być gen. U s e l a ć.

Umundurowanie wojsk nie jest należyte, mimo to jednak dyscyplina w wojsku jest dobra.

16 p.p., ze względu, że nie chciał w Karyntji przeciw Austrii walczyć, - został rozwiązany, a żołnierzy tego pułku wysłano do Macedonji.

Korpus oficerski składa się przeważnie z byłych oficerów armji austriacko węgierskiej, macedońskiej i serbskiej.

Najwięcej jest oficerów z byłej armji austriacko węgierskiej. Są oni wrogami Serbów i jako zwolennicy partji Franka pragną obalenia serbskich rządów i stworzenia niepodległej Kroacji.

Pomiędzy tymi oficerami a oficerami serbskimi panuje wielkie napięcie i nawet sobie nawzajem nie oddają ukłonów wojskowych.

Pobory oficerskie są takie same, jak przy byłej armji austriackiej i wypłacają je nie w jugosłowiańskich koronach, lecz w dynarach, licząc 1 dynar - 4 koronom jugosłowiańskim.

Ze względu na bardzo ostre zarządzenia i kary ludność cywilna zachowuje się całkiem spokojnie.

Morderstwa polityczne w Bośni mają być na porządku dziennym.-